

Rolnummers 524-526
Arrest nr. 2/94 van 13 januari 1994

A R R E S T

In zake : de beroepen tot vernietiging van de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 23 juli 1992 betreffende de gewestbelasting ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen, ingesteld door de Beroepsvereniging der Verzekeringsondernemingen (B.V.V.O.) en anderen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en L. De Grève, en de rechters K. Blanckaert, L.P. Suetens, H. Boel, L. François, P. Martens, Y. de Wasseige, J. Delruelle en G. De Baets, bijgestaan door de griffier H. Van der Zwalmen, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

*

I. *Onderwerp van de beroepen*

Bij verzoekschrift van 29 januari 1993, dat aan het Hof is toegezonden bij op dezelfde dag ter post aangetekende brief en op 1 februari 1993 ter griffie is ontvangen, vordert de Beroepsvereniging der Verzekeringsondernemingen, afgekort B.V.V.O., beroepsvereniging die vertegenwoordigd wordt door Michel Baecker, gedelegeerd bestuurder, waarvan de zetel gevestigd is te 1040 Brussel, de Meeûs-square 29, en die woonplaats heeft gekozen op het kantoor van Mr. Jacques Putzeys, Mr. Stéphanie Gehlen, Mr. Xavier Leurquin, en Mr. Alain Verriest, Sint-Bernardusstraat 98 te 1060 Brussel, de vernietiging van de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 23 juli 1992 betreffende de gewestbelasting ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen (*Belgisch Staatsblad* van 1 augustus 1992) en, subsidiair, van de artikelen 2 tot 8, 15, tweede lid, en 17, eerste lid, van de voormelde ordonnantie.

Die zaak is ingeschreven onder het rolnummer 524.

Bij verzoekschrift van 28 januari 1993, dat aan het Hof is toegezonden bij op 29 januari 1993 ter post aangetekende brief en op 1 februari 1993 ter griffie is ontvangen, vorderen

- de vereniging zonder winstoogmerk Europees Centrum voor verspreiding, promotie en propaganda voor ondernemingen, (afgekort C.V.P.O.), waarvan de zetel gevestigd is te 1180 Brussel (Ukkel), Waterlooosesteenweg 868-870, die in rechte treedt krachtens de beslissing van haar raad van bestuur van 13 januari 1993,

- de Beroepsvereniging Corporatie der Beenhouwers en Spekslagers van het arrondissement Brussel, waarvan de zetel gevestigd is te 1070 Brussel, Ropsy-Chaudronstraat 18, die in rechte treedt krachtens een beslissing van haar dagelijks bestuur van 18 januari 1993,

- Michel Gillet, tandarts, woonachtig te 1200 Brussel

(Sint-Lambrechts-Woluwe), Gouddallaan 121,

- de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Passion, die ingeschreven is in het handelsregister van Brussel onder het nr. 392.878, waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is te 1170 Brussel (Watermaal-Bosvoorde), Visserijstraat 33, en die vertegenwoordigd wordt door haar zaakvoerder Alain Cheval,

- de naamloze vennootschap Roger Merckx Company, die ingeschreven is in het handelsregister van Brussel onder het nr. 558.501, waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is te 1210 Brussel (Schaarbeek), Paleizenstraat 92-93, die in rechte treedt krachtens de beslissing van haar raad van bestuur van 22 januari 1993, en die vertegenwoordigd wordt door haar gedelegeerd bestuurder Roger Merckx,

- Ghislaine Erauw, bediende, woonachtig te 1020 Brussel, Richard Neyberghlaan 3 bus 2,

die woonplaats hebben gekozen op het kantoor van Mr. B. Cambier en Mr. L. Cambier, advocaten, Jean-Baptiste Meunierstraat 22 te 1180 Brussel,

de vernietiging van de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 23 juli 1992 betreffende de gewestbelasting ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen.

Die zaak is ingeschreven onder het rolnummer 526.

II. *De rechtspleging*

Bij beschikkingen van 2 februari 1993 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel voor elk van de zaken aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Bij beschikking van 9 februari 1993 heeft het Hof in voltallige zitting de twee zaken samengevoegd.

Conform artikel 100 van de voormelde bijzondere wet worden samengevoegde zaken onderzocht door de zetel waarbij de eerste zaak aanhangig is gemaakt en zijn de verslaggevers degenen die voor de eerste zaak zijn aangewezen.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er ten deze geen aanleiding was om de artikelen 71 en volgende van de voormelde bijzondere wet toe te passen.

Van de beroepen is conform artikel 76 van de voormelde bijzondere wet kennisgegeven bij op 30 maart 1993 ter post aangetekende brieven, die op 31 maart 1993 en 1 april 1993 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

Het bij artikel 74 van de voormelde bijzondere wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 2 april 1993.

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering, vertegenwoordigd door haar Voorzitter, wiens kantoor gevestigd is te 1000 Brussel, Hertogstraat 7/9, heeft bij op 17 mei 1993 ter post aangetekende brief een memorie ingediend.

Afschriften van die memorie zijn conform artikel 89 van de organieke wet overgezonden bij op 16 juni 1993 ter post aangetekende brieven, die op 18 en 21 juni 1993 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

Bij beschikking van 6 juli 1993 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot 29 januari 1994.

De v.z.w. Europees Centrum voor verspreiding, promotie en propaganda voor ondernemingen en anderen hebben bij op 16 juli 1993 ter post aangetekende brief een memorie van antwoord ingediend.

De Beroepsvereniging der Verzekeringsondernemingen heeft bij op 19 juli 1993 ter post aangetekende brief een memorie van antwoord ingediend.

Bij beschikking van 14 september 1993 heeft voorzitter M. Melchior de zaak aan het Hof in voltallige zitting voorgelegd.

Bij beschikking van 14 september 1993 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de terechtzitting vastgesteld op 7 oktober 1993.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen, die, evenals hun advocaten, van de datum van de terechtzitting op de hoogte zijn gebracht bij op 15 september 1993 ter post aangetekende brieven, die op 16 en 20 september 1993 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

Op de terechtzitting van 7 oktober 1993 :

- zijn verschenen :
 - . Mr. A. Verriest, advocaat bij de balie te Brussel, voor de B.V.V.O.;
 - . Mr. B. Cambier en Mr. P. Champagne, advocaten bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partijen C.V.P.O. en anderen;
 - . Mr. J. Bourtembourg, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering;
- hebben de rechters P. Martens en K. Blanckaert verslag uitgebracht;
- zijn voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *Onderwerp van de bestreden bepalingen*

De ordonnantie van 23 juli 1992 stelt een belasting in ten laste van gebruikers van bebouwde eigendommen die gelegen zijn op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en houders van een zakelijk recht op onroerende goederen die niet voor bewoning bestemd zijn.

De ordonnantie somt drie categorieën van belastingplichtigen op : de gezinshoofden die een onroerend goed bewonen, de gebruikers die in een onroerend goed een al dan niet winstgevende activiteit uitoefenen en de houders van zakelijke rechten op een onroerend goed dat niet bestemd is voor bewoning. Zij stelt van de belasting personen vrij die niet over een minimum aan inkomsten beschikken. Zij bepaalt dat de belasting niet verschuldigd is voor de onroerende goederen die bestemd zijn voor bepaalde door de overheid erkende of gesubsidieerde activiteiten.

Het bedrag van de belasting is vastgesteld op 1.750 frank voor een gezinshoofd. Voor de gebruikers is het vastgesteld op 6.600 frank voor het belastingjaar 1993 en op 1.750 frank voor de volgende belastingjaren. Voor de houders van een zakelijk recht bedraagt de belasting 200 frank per vierkante meter vloeroppervlakte boven de eerste 300 vierkante meter. Voor oppervlakten die bestemd zijn voor industriële of ambachtelijke activiteiten is de belasting van 200 frank slechts verschuldigd boven de eerste 1.500 vierkante meter.

IV. *In rechte*

- A -

Standpunt van de verzoekende partij B.V.V.O. (in de zaak met rolnummer 524)

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

A.1.1. De verzoekende partij B.V.V.O. is een beroepsvereniging die in rechte treedt in haar hoedanigheid van belastingplichtige en in zoverre zij de belangen behartigt van haar leden, verzekeringsmaatschappijen, die zelf belastingplichtig zijn.

Ten gronde

Eerste middel

A.1.2. Als eerste middel wordt de schending aangevoerd van de artikelen 6, 6bis en 112 van de Grondwet. Het middel heeft zes onderdelen.

Eerste onderdeel

A.1.2.1. Artikel 7, § 1, van de bestreden ordonnantie stelt het bedrag van de belasting ten aanzien van de houders van zakelijke rechten op bebouwde eigendommen die gelegen zijn op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en niet voor bewoning zijn bestemd op 200 frank per vierkante meter vast boven de eerste 300 vierkante meter, maar voorziet in een gedeeltelijke vrijstelling van de betaling van de belasting ten aanzien van die houders, indien de eigendommen waarop hun zakelijke rechten worden uitgeoefend voor ambachtelijke of industriële activiteiten zijn bestemd. Alsdan is de belasting slechts verschuldigd boven de eerste 1.500 vierkante meter. Weliswaar maken de twee voormelde sectoren een financiële en werkgelegenheids crisis door, maar dat geldt ook voor andere economische activiteiten die een identieke vrijstelling hadden moeten genieten.

Bovendien is de belasting verschuldigd door houders van zakelijke rechten die niet noodzakelijk de gebouwen betrekken : zij kunnen dus belasting-

plichtig zijn, terwijl zij geen ambachtelijke of industriële activiteit uitoefenen. Toch genieten zij de gedeeltelijke vrijstelling, terwijl het doel van de ordonnantie het begunstigen is van de gebruikers van onroerende goederen die voor ambachtelijke of industriële activiteiten zijn bestemd.

Tweede onderdeel

A.1.2.2. De artikelen 5, 6 en 8 van de bestreden ordonnantie roepen onderscheidingen in het leven wat het bedrag van de belasting betreft en stellen forfaits in zonder rekening te houden met de verschillende lasten die in werkelijkheid door de belastingplichtigen worden veroorzaakt.

Terwijl in de parlementaire voorbereiding wordt beklemtoond dat het onaanvaardbaar is dat bepaalde categorieën van personen zonder iets te betalen de diensten genieten die door de Brusselse overheid worden aangeboden, is het tegenstrijdig een forfaitaire belasting te heffen die verschuldigd is door alle gebruikers of door belastingplichtigen die geen gebruikers zijn, zoals de rechtspersonen die op het grondgebied van het Gewest gevestigd zijn, maar die daar geen activiteit uitoefenen in verband waarmee zij van de aangeboden diensten gebruik zouden maken, de vennootschappen in vereffening of de houders van zakelijke rechten die de belaste onroerende goederen niet zelf betrekken.

Derde onderdeel

A.1.2.3. De ordonnantie stelt het bedrag van de belasting op 1.750 frank vast voor het belastingjaar 1993 ten aanzien van de belastingplichtigen die tot de zogenaamde categorie « gezinshoofden » behoren, op 6.600 frank voor het belastingjaar 1993 en dan later op 1.750 frank ten aanzien van de belastingplichtigen die tot de zogenaamde categorie « bezetters » behoren en behoudt het tarief van de gewestbelasting op een niveau dat identiek is met dat van 1992 ten aanzien van de belastingplichtigen die tot de zogenaamde categorie van de « houders van zakelijke rechten » behoren.

In de parlementaire voorbereiding, waar wordt gesteld dat het Gewest de inspanningen van de belastingplichtigen over twee belastingjaren heeft willen spreiden, wordt niet verklaard waarom de « bezetters » in 1993 een belasting dragen die op het niveau van 1992 is behouden en vervolgens een tarief genieten dat identiek is met het tarief dat voor de « gezinshoofden » geldt. In de parlementaire voorbereiding wordt geenszins verantwoord waarom de fiscale druk aanhoudt voor de belastingjaren na 1992 wat de houders van zakelijke rechten betreft, wat hierop neerkomt dat, met schending van artikel 112 van de Grondwet, de gezinshoofden vanaf het belastingjaar 1993 worden bevoordeeld ten opzichte van de andere belastingplichtigen en de « bezetters » vanaf het belastingjaar 1994, terwijl de houders van zakelijke rechten geen degressiviteit van belasting genieten.

Vierde onderdeel

A.1.2.4. Een van de doelstellingen van de ordonnantie is naar verluidt « de woonfunctie in Brussel te ontzien », wat verklaart dat artikel 7, § 1, het bedrag van de belasting op een niveau vaststelt dat tot een zeer zware belasting kan leiden ten aanzien van de belastingplichtigen.

Toch zal de houder van zakelijke rechten op verscheidene eigendommen die gelegen zijn op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die alle niet bestemd zijn voor bewoning en waarvan de oppervlakte voor elk ervan niet meer dan 300 vierkante meter bedraagt, van elke belasting zijn vrijgesteld, hoewel de totale oppervlakte van de betrokken onroerende goederen ruimschoots de grens van 300 vierkante meter of zelfs van 1.500 vierkante meter kan overschrijden, terwijl de houder van zakelijke rechten op één onroerend goed dat gelegen is op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, dat niet voor bewoning is bestemd en waarvan de oppervlakte meer bedraagt dan 300 vierkante meter, belastingplichtig zal zijn. Dat verschil is niet verantwoord ten opzichte van de voormelde doelstelling.

Voorts houdt het streven naar bevordering van de woongelegenheid in dat

een toekomstgericht gewestbeleid wordt gevoerd. De bestreden bepaling roept een discriminatie in het leven ten koste van de houders van zakelijke rechten die hun onroerend goed niet voor bewoning hebben bestemd, op basis van de stedenbouwkundige vergunningen die door het Gewest zijn afgegeven ten opzichte van diegenen die nog geen beslissing hebben genomen over de toekomstige bestemming van hun onroerend goed.

Vijfde onderdeel

A.1.2.5. Artikel 4, § 3, van de ordonnantie, *juncto* artikel 8, leidt ertoe dat van de belasting de houders van zakelijke rechten en de gebruikers van de opgesomde categorieën worden vrijgesteld, omdat zij « op onmisbare wijze complementair zijn aan de woonfunctie en (...) het gaat om activiteiten die worden ingericht, erkend of toegelaten door de openbare machten en geen winstgevend doel nastreven » (Memorie van toelichting, *Gedr. St. B.H.R.*, 1991-1992, A-183/1, p. 5).

Andere activiteiten die geen winst oogmerk hebben, maar door de overheid niet worden erkend of gesubsidieerd kunnen eveneens als op onmisbare wijze complementair aan de woonfunctie worden beschouwd. Het onderscheid tussen de erkende of gesubsidieerde verenigingen en de andere is discriminerend en een belemmering voor de vrijheid van vereniging.

Zesde onderdeel

A.1.2.6. Het hoofddoel van de ordonnantie is de gevolgen van het arrest van 9 april 1992 waarbij de Raad van State de stedelijke netheids- en veiligheidsbelasting had vernietigd te compenseren, zoniet « te annuleren ». Die doelstelling blijkt zowel uit de parlementaire voorbereiding, de algehele context waarin de twee ordonnanties van 23 juli 1992 tot stand zijn gekomen en uit correspondentie die door het Gewest aan de belastingplichtigen is gericht.

Door het vernietigingsarrest van de Raad van State elk nuttig effect te ontnemen en op aanzienlijke wijze het bedrag van de gewestbelasting te verhogen ten opzichte van het bedrag dat vermeld is in de verordening betreffende de stedelijke netheid en veiligheid heeft de gewestwetgever impliciet terugwerkende kracht verleend aan de aangevochten ordonnantie. Daaruit vloeit een discriminatie voort ten koste van een categorie van burgers ten opzichte van diegenen die de gevolgen van een vernietigingsarrest van de Raad van State kunnen genieten.

Tweede middel

A.1.3. Als tweede middel wordt de schending aangevoerd van artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, in zoverre artikel 15, tweede lid, en artikel 17, eerste lid, van de ordonnantie in fiscale en administratieve geldboetes voorzien die niets uit te staan hebben met de sancties van het Strafwetboek terwijl, volgens de voormelde bepaling, slechts zulke sancties door de Gewesten ten uitvoer kunnen worden gelegd.

Standpunt van de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 526

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

A.2.1. De eerste verzoekende partij, afgekort C.V.P.O., heeft met name tot doel de fiscale belangen te behartigen van de zelfstandigen en de K.M.O.'s.

De tweede verzoekende partij, de « Corporatie der Beenhouwers en Spekslagers », heeft met name tot doel de fiscale belangen van haar leden te behartigen.

Michel Gillet, derde verzoekende partij, oefent zijn activiteiten als tandarts uit in een onroerend goed dat gelegen is in Sint-Lambrechts-Woluwe. Hij heeft als tweede verblijf een onroerend goed dat gelegen is in

het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De b.v.b.a. « Passion », vierde verzoekende partij, oefent haar activiteiten uit in een onroerend goed dat gelegen is in Watermaal-Bosvoorde.

De n.v. « Roger Merckx Company », vijfde verzoekende partij, oefent haar activiteiten uit in een onroerend goed dat gelegen is in Schaarbeek en is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest eigenaar van onroerende goederen die door de gebruikers ervan voor andere doeleinden dan bewoning zijn bestemd.

Ghislaine Erauw, zesde verzoekende partij, bewoont sinds 1 mei 1992 een onroerend goed in Laken.

Ten gronde

Eerste middel : regularisatie

A.2.2.1. De bestreden ordonnantie heeft, in zoverre ze voor 1993 een belasting instelt die tweemaal zo hoog is als die welke vroeger werd gevraagd en viermaal zo hoog als die welke in de toekomst zal worden gevraagd, tot gevolg dat de belastingverordening in verband met de stedelijke netheid en veiligheid van de Brusselse Agglomeratie wordt geregulariseerd en het vernietigingsarrest nr. 39.203 van de Raad van State van 9 april 1992 onwerkdadig wordt gemaakt. Een categorie van burgers wordt hiermee een essentiële rechterlijke waarborg ontnomen, met schending van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet.

Bovendien neemt de ordonnantie, in zoverre zij de gevolgen bekrachtigt van de door de Raad van State vernietigde verordening, de onregelmatigheden over waarmee de verordening was aangetast, aangezien de vernietiging met name steunde op de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet. De regularisatie is des te meer aanvechtbaar, daar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest terzake niet eens bevoegd is, zoals gesteld is in het tweede middel. Tenslotte heeft de ordonnantie tot gevolg dat een vernietigde belasting meer dan twee jaar terugwerkt of dat de belastingplichtigen in 1993 een belasting dragen met betrekking tot uitgaven voor de belastingjaren 1990, 1991 en 1992.

Tweede middel : onbevoegdheid

A.2.2.2. De bestreden belasting is bestemd om gedeeltelijk de uitgaven te dekken van de brandweerdienst en de kosten voor de ophaling van het huisvuil voor de jaren 1990 tot 1993 (zie het verslag namens de Commissie voor Financiën en Begroting dat is uitgebracht voor de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, gewone zitting 1991-1992, zitting van 10 juli 1992, p. 5), waardoor bevoegdheden worden uitgeoefend die bij de Brusselse Agglomeratie berusten. Die onbevoegdheid wordt bevestigd door het arrest van de Raad van State waarbij de verordening van de Brusselse Agglomeratie van 31 mei 1990 werd vernietigd, niet wegens onbevoegdheid van de auteur ervan, maar wegens schending van de artikelen 6, 6bis en 112 van de Grondwet.

Derde middel : geldboeten, interesten en willekeurige bevoegdheid

A.2.2.3. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest schendt de artikelen 6, 6bis en 112 van de Grondwet,

- in zoverre - eerste onderdeel - in artikel 17 van de ordonnantie in verhogingen wordt voorzien die tot 200 % van de belasting kunnen gaan en gelden als fiscale geldboeten - waardoor het Gewest zijn bevoegdheden overschrijdt - zonder dat de belastingplichtige zich op nuttige wijze tot de rechtscolleges kan wenden, terwijl het Gewest geen interest kan instellen die hoger is dan het wettelijke tarief van 8 %,

- in zoverre - tweede onderdeel - krachtens artikel 18 de door de Regering aangewezen ambtenaren dadingen kunnen aangaan met de belastingplichtigen zonder dat daarvan de voorwaarden zijn vastgesteld, waardoor hen een willekeurige bevoegdheid wordt verleend,

- in zoverre - derde onderdeel - bij artikel 15 een verhoging van 10 % wordt ingevoerd in geval van weigering inlichtingen te verstrekken of mededeling van onjuiste of onvolledige inlichtingen.

Vierde middel : retroactiviteit

A.2.2.4. De betwiste belasting, die is ingesteld voor het belastingjaar 1993, is bestemd om gedeeltelijk uitgaven te dekken die in 1990, 1991 en 1992 zijn gedaan voor de brandweerdienst en de huisvuilophaling. De belasting doet afbreuk aan de verkregen rechten van de belastingplichtigen en schendt artikel 11 van de Grondwet en artikel 1 van het Aanvullend Protocol bij het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden. De belasting miskent het beginsel dat de belastingen jaarlijks moeten worden goedgekeurd en schendt de artikelen 111, 113 en 115 van de Grondwet, alsmede artikel 2 van het Burgerlijk Wetboek. De belasting maakt inbreuk op de bevoegdheidsverdelende regels, miskent de essentiële rechten van de belastingplichtigen en schendt diensgevolge de artikelen 6, 6*bis* en 112 van de Grondwet.

Vijfde middel : discriminatie

A.2.2.5. De aangevochten ordonnantie roept onverantwoorde discriminaties in het leven ten aanzien van eigenaars en gebruikers volgens hun type van activiteit - eerste onderdeel -, ten aanzien van feitelijke verenigingen naargelang zij al dan niet georganiseerd zijn op basis van een schriftelijk contract - tweede onderdeel -, door te bepalen dat de belasting verschuldigd is « op basis van de bestaande toestand op 1 januari 1993 », in plaats van dat ze *prorata temporis* vanaf 1990 wordt berekend - derde onderdeel - en in zoverre geen onderscheid wordt gemaakt naargelang het om een hoofd- dan wel een tweede verblijf gaat - vierde onderdeel.

Standpunt van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

A.3.1. De n.v. Roger Merckx Company toont niet aan dat zij eigenaar is van bebouwde onroerende goederen met een vloeroppervlakte van meer dan 300 vierkante meter.

Ten gronde

Eerste middel van het beroep in de zaak met rolnummer 526 en zesde onderdeel van het eerste middel van het beroep in de zaak met rolnummer 524

A.3.2.1. De aangevochten ordonnantie maakt het vernietigingsarrest nr. 39.203 van de Raad van State niet onwerkdadig. Zij stelt het recht op terugbetaling van diegenen die de vernietigde belasting hadden voldaan niet ter discussie, ook al houden de nadere regels voor de uitvoering van de ordonnantie rekening met die terugbetalingen. De nieuwe norm is niet door hetzelfde gebrek aangetast als de vernietigde norm en de auteurs ervan zijn verschillend. Er is niet geraakt aan de rechterlijke waarborgen die de burgers worden geboden : de ordonnantie kan niet alleen door het Arbitragehof, maar ook door de gewone rechtbanken worden getoetst aan de wet van 12 januari 1989 en de Grondwet. Het doel van de ordonnantie is niet de vernietigde verordening opnieuw in het leven te roepen. De opbrengst ervan is niet bestemd voor de financiering van een bepaald gewestbeleid. Hoewel de Regering en de Agglomeratie later zijn overeengekomen dat het Gewest aan bepaalde belastingplichtigen de onrechtmatig geïnde stedelijke netheids- en veiligheidsbelasting zou terugbetalen, volgt daaruit niet dat de gewestbelasting een agglomeratiebelasting is. Op grond van artikel 5 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 kan het Gewest de uitoefening van bevoegdheden van de Brusselse Agglomeratie toevertrouwen aan de instellingen van openbaar nut die het opricht of aanwijst en krachtens artikel 47, § 4, van dezelfde wet kan de Raad alle financiële middelen aanwenden die hem zijn toegewezen zowel voor de financiering van de begroting betreffende de aangelegenheden die in artikel 107*quater* van de Grondwet zijn bedoeld als

van de begroting betreffende de aangelegenheden bedoeld in artikel 108ter, § 2, van de Grondwet. Tenslotte werkt, hoewel de opbrengst van de belasting voor lasten uit het verleden zou kunnen worden bestemd, de belasting niet terug.

Tweede middel van het beroep in de zaak met rolnummer 526

A.3.2.2. Dat een deel van de financiële middelen van het Gewest bestemd is voor de financiering van de bevoegdheden van de Agglomeratie houdt geenszins een miskennis in van de bevoegdheidsverdelende regels. De opbrengst van de belasting wordt niet bestemd. Krachtens artikel 47, § 4, van de wet betreffende de Brusselse instellingen kunnen de begrotingen van de Agglomeratie en het Gewest worden samengevoegd.

Derde middel van het beroep in de zaak met rolnummer 526 en tweede middel van het beroep in de zaak met rolnummer 524

A.3.2.3. De fiscale bevoegdheid die aan de gewestelijke overheid is verleend omvat in essentie de bevoegdheid om belastingverhogingen vast te stellen, zonet zou de fiscale bevoegdheid grotendeels ondoelmatig worden. Wat de verwijlinterest betreft is het krachtens geen bepaling die toepasselijk is in belastingzaken vereist dat de verwijlinterest beperkt is tot het wettelijk tarief dat in burgerlijke en handelszaken wordt gehanteerd. De bevoegdheid om dadingen aan te gaan die aan de ambtenaren is verleend kan niet als een vrijbrief worden geïnterpreteerd voor willekeur en discriminatie. Tenslotte is het, gezien het verzet dat tegen het dwangbevel kan worden gedaan, mogelijk voor de rechter elke betwisting op te werpen zonder dat het dwangbevel eerst moet worden uitgevoerd.

Vierde middel van het beroep in de zaak met rolnummer 526

A.3.2.4. De ordonnantie beschikt slechts voor de toekomst. Zij heeft geen terugwerkende kracht. Het is niet omdat de opbrengst ervan bestemd zou worden voor de betaling van lasten uit het verleden dat het anders zou zijn. Het principe dat de belasting jaarlijks moet worden goedgekeurd wordt evenmin miskend.

Vijfde middel van het beroep in de zaak met rolnummer 526 en eerste middel, eerste tot vijfde onderdeel, van het beroep in de zaak met rolnummer 524

A.3.2.5. De onderscheidingen die door de ordonnantie in het leven zijn geroepen zijn verantwoord, ongeacht of het gaat om het onderscheid tussen gezinshoofden en andere gebruikers, de verschillende bedragen volgens de oppervlakte van de onroerende goederen, de vrijstellingen die aan bepaalde categorieën van belastingplichtigen worden verleend - tot welke categorieën de verzoekende partijen niet behoren - of om de datum die in aanmerking wordt genomen voor het verschuldigd zijn van de belasting.

Antwoord van de verzoekende partij in de zaak met rolnummer 524

Eerste middel, zesde onderdeel

A.4.1. Bij zijn arrest van 9 april 1992 heeft de Raad van State, die de *actio popularis* niet inwilligt, impliciet maar zeker erkend dat de verzoekende partij persoonlijk en rechtstreeks belang had bij de vernietiging van een verordening die haar vermogensrechtelijk nadeel toebrengt. Het voordeel dat het arrest haar heeft gebracht kan niet « louter symbolisch » zijn : het bestond er niet enkel in dat de ongrondwettigheid van de verordening werd gecensureerd, maar ook dat de gevolgen ervan konden wegvallen. De ordonnantie echter heft die uitwerking op en ontnemt elke « nuttige » werking aan het geding dat de verzoekende partij voor de Raad van State had gevoerd.

Het fundamentele probleem dat aan het Hof wordt voorgelegd is of burgers met betrekking tot wie een belastingverordening wordt uitgevaardigd

nog het vereiste belang bezitten om de vernietiging ervan te verkrijgen, aangezien de wetgevers door middel van een steeds meer verspreide techniek inzake overheidsfinanciën via nieuwe bepalingen met expliciete of verkapte terugwerkende kracht de gevolgen uit de weg kunnen gaan die vernietigingsbeslissingen kunnen hebben.

Hoewel de operatie geen echte bekrachtiging van de vernietigde verordening lijkt, is ze toch een « operatie om de budgettaire impasse te herstellen van meer dan drie miljard als gevolg » van het arrest van de Raad van State (*Gedr. St. B.H.R.*, 1991-1992, A-183/2, p. 5). Hiermee wordt afbreuk gedaan aan het gezag van gewijsde van dat arrest.

Tweede middel

A.4.2. De theorie van de « ingesloten bevoegdheden » waarop de Regering zich beroept, vloeit voort uit een extensieve interpretatie van de bepalingen van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen. Het komt erop neer dat de Gemeenschappen en de Gewesten wordt toegestaan ze aan te vullen of de bewoordingen ervan te wijzigen, terwijl die bevoegdheid hen niet toekomt.

Bovendien hangt de doeltreffendheid van de fiscale wet af van de effectieve inning van de belastingen, van een beroep op de ambtshalve aanslag en het dwangbevel. De fiscale of administratieve geldboeten voegen niets toe aan de voorrechten waarover het bestuur beschikt om de belasting te innen.

Eerste middel, eerste tot vijfde onderdeel

Eerste onderdeel

A.4.3. Het is een *petitio principii* te stellen dat de industriële of ambachtelijke activiteiten sectoren zijn met bijzonder weinig werkgelegenheid. De Regering heeft geen tabel meegedeeld betreffende de gevolgen van de crisis voor de verschillende sectoren van winstgevende activiteiten. De gewestwetgever spreekt zichzelf tegen, aangezien in de parlementaire voorbereiding staat : « de bedrijven uit de secundaire sector worden voortaan zoals de andere behandeld » (*Gedr. St. B.H.R.*, 1991-1992, A-183/2, p. 5). Alle sectoren zijn door de crisis getroffen en het is niet verantwoord sommige ervan te begunstigen ten koste van de andere.

Tweede onderdeel

A.4.5. Het principe van de gemeenschappelijke bijdrage en het principe van de betaling van een eerlijke prijs door de gebruikers van diensten, volgens de parlementaire voorbereiding uitgangspunten van de ordonnantie, zijn in tegenspraak met de invoering van een forfaitaire belasting.

Derde onderdeel

A.4.6. Bij het bedrag van de nieuwe belastingen wordt rekening gehouden met de terugbetalingen van de stedelijke netheids- en veiligheidsbelasting die door de Raad van State werd vernietigd.

Voor de « gezinshoofden » diende de belasting op 3.600 frank te worden gebracht om een verlies van 1.600 frank (belasting 1990) en 300 frank interesten weg te werken. De belasting werd voor 1992 op 3.600 - 1.900 = 1.700 frank vastgesteld.

Voor de « bezetters » bedroeg de voorgestelde belasting oorspronkelijk 11.300 frank. Gelet op de terugbetaling van de stedelijke netheids- en veiligheidsbelasting (5.000 frank + 1.000 frank interesten) moest ze op 11.300 - 6.000 = 5.300 frank worden teruggebracht. De gewestwetgever heeft de belasting uiteindelijk op 6.600 frank gebracht voor de belastingjaren 1992 en 1993 en op 1.750 frank voor 1994.

Voor de « houders van zakelijke rechten » wordt de belasting zonder verantwoording op haar oorspronkelijke niveau behouden.

De belastingplichtigen, die nochtans een en dezelfde belasting verschuldigd zijn en die in de financiering van eenzelfde begroting bijdragen, worden niet gelijk behandeld.

Vierde onderdeel

A.4.7. Het is contradictorisch de woonfunctie te willen bevorderen door de houders van zakelijke rechten op oppervlakten die niet bestemd zijn voor bewoning en die groter zijn dan 300 vierkante meter zeer zwaar te belasten en, door de oppervlakten van minder dan 1.500 vierkante meter die voor ambacht of nijverheid zijn bestemd vrij te stellen, datgene te beschermen wat niet als activiteiten die de woonfunctie aanvullen kan worden beschouwd.

Er wordt niet geantwoord op het argument in verband met de discriminatie ten aanzien van degenen die in het verleden een beslissing genomen hebben over de bestemming van hun onroerend goed - en wier gewettigd vertrouwen is beschaamd - en degenen die het zullen doen met kennis van de draagwijdte van de betwiste ordonnantie.

Vijfde onderdeel

A.4.8. Artikel 4, § 3, van de ordonnantie *juncto* artikel 8 beoogt uitdrukkelijk een categorie van belastingplichtigen, de houders van zakelijke rechten op de in artikel 4, § 3, bedoelde onroerende goederen. In het vastgoedvermogen van de verzekeringsmaatschappijen bevinden zich onroerende goederen die bestemd zijn voor de in artikel 4, § 3, vermelde activiteiten. De verzoekende partij heeft er dus belang bij dat gedeelte van de ordonnantie te betwisten.

De erkenning van de overheid impliceert niet automatisch dat de activiteiten in kwestie een onontbeerlijke aanvulling van de woonfunctie vormen.

Antwoord van de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 526

Eerste middel : regularisatie

A.5.1. De ordonnantie heeft tot doel, niet de Raad van State te beletten uitspraak te doen - het arrest dateert van vóór de ordonnantie - maar de gevolgen van het vernietigingsarrest te vermijden. Dat doel blijkt uit de parlementaire voorbereiding en uit het compensatiemechanisme waarin de Gewestregering voorziet. De onderscheidingen die door de ordonnantie in het leven zijn geroepen, steunen op dezelfde economische criteria of criteria inzake huisvestingsbeleid als die van de vernietigde verordening. Dat het Gewest bevoegd is voor het huisvestingsbeleid hield niet in dat het zich in de plaats vermocht te stellen van de Agglomeratie om in haar plaats haar eigen fiscale bevoegdheid uit te oefenen. Het Gewest ontnemt de belastingplichtigen hun natuurlijke rechter. Het beroep tegen de ordonnantie voor het Arbitragehof en de conformiteitstoetsing van de ordonnantie door de rechtbanken worden beperkt.

Tweede middel : onbevoegdheid

A.5.2. Het Gewest kon zich niet in de plaats stellen van de Agglomeratie. Gesteld dat het dat wel kon, dan nog kon het geen ruimere bevoegdheden hebben dan de Agglomeratie, waardoor het niet opnieuw de onderscheidingen

in het leven mocht roepen die door de Raad van State waren veroordeeld. Aangenomen dat het Gewest de bevoegdheid zou hebben dergelijke onderscheidingen in het leven te roepen, dan nog houden die niet redelijk of evenredig verband met het doel van de belasting, zodat de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet zijn geschonden.

Derde middel : geldboeten, interesten en willekeurige bevoegdheid

Eerste onderdeel : geldboeten en interesten

A.5.3.1. Het Gewest kon geen beroep doen op de theorie van de « ingesloten of impliciete » bevoegdheden om in onevenredige geldboetes en buitensporige interesten te voorzien, wat niet noodzakelijk was voor de inning van de belastingen.

Tweede onderdeel : willekeurige bevoegdheid

A.5.3.2. De bevoegdheid om dadingen aan te gaan die aan de ambtenaren is gedelegeerd is onbeperkt. Gezien de hoogte ervan gelden de geldboeten, interesten en verhogingen hetzij als dwangsom, in welk geval zij onder de rechterlijke macht ressorteren, hetzij als strafclausules, maar alsdan schenden zij, doordat zij al te hoog zijn, het principe dat in artikel 6 van het Burgerlijk Wetboek is neergelegd.

Derde onderdeel : verhoging

A.5.3.3. Er wordt naar het eerste onderdeel verwezen.

Vierde middel : retroactiviteit

A.5.4. Als gevolg van de betwiste belasting komen de verkregen rechten van de belastingplichtigen voor de vorige belastingjaren in het gedrang, aangezien de belasting de uitgaven van de jaren 1990 tot 1992 beoogt te dekken.

Vijfde middel : discriminatie

Eerste onderdeel : type van activiteiten

A.5.5.1. De bevoegdheid van het Gewest op economisch gebied of op het vlak van de huisvesting houdt niet in dat het Gewest de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet vermag te schenden. De onderscheidingen op grond waarvan verschillende bedragen zijn vastgesteld of vrijstellingen zijn toegekend, zijn onevenredig met de doelstellingen die door de belasting moeten worden bereikt. Hetzelfde geldt voor de onderscheiden behandeling van de tertiaire sector ten opzichte van de industriële of ambachtelijke activiteiten.

Tweede onderdeel : feitelijke verenigingen

A.5.5.2.1. Wat de ontvankelijkheid betreft, hebben de verzoekende partijen er in hun hoedanigheid van belastingplichtigen belang bij op te komen tegen de vrijstellingen waardoor het bedrag van hun belasting wordt verhoogd en de rechthebbenden erop « hogere prijzen aan de verhuurders kunnen bieden ».

A.5.5.2.2. Wat de grond van de zaak betreft, kan een vereniging die het voorwerp is van een geschrift aan de belasting ontsnappen, terwijl een ander geen weerslag heeft op de hoeveelheid op te halen afvalstoffen. Het is voorts niet duidelijk waarom de rechtspersonen niet voor die vrijstelling in aanmerking komen.

Derde onderdeel : situatie op 1 januari 1993

A.5.5.3. Volgens de Regering is de datum gekozen gelet op de onroeren-

de voorheffing. Anders dan de onroerende voorheffing kan de gewestbelasting echter niet *prorata temporis* worden teruggevorderd. Die keuze is willekeurig omdat geen rekening wordt gehouden met het feit dat de diensten van 1 januari tot 31 december worden geleverd.

Vierde onderdeel : tweede verblijven

A.5.5.4. Het huishoudelijk afval is minder omvangrijk voor een tweede verblijf. De Regering antwoordt dat de hoeveelheid geproduceerde afvalstoffen geen criterium is voor de toepassing van de belasting. Zij erkent hiermee dat de ordonnantie twee onderscheiden situaties identiek behandelt.

- B -

B.1. De beroepen zijn gericht tegen de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 23 juli 1992 betreffende de gewestbelasting ten laste van bezetters van bebouwde eigendommen en houders van een zakelijk recht op sommige onroerende goederen.

De bezwaren van de verzoekende partijen zijn tegen de volgende bepalingen gericht :

- artikel 2, in zoverre het de belasting instelt vanaf het belastingjaar 1993 en preciseert dat zij « verschuldigd (is) op basis van de bestaande toestand op 1 januari van het belastingjaar ».

- artikel 3, dat de belastingplichtigen opsomt in de volgende bewoordingen :

« § 1. De belasting is verschuldigd :

a) door ieder gezinshoofd dat een op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gelegen bebouwde eigendom volledig of gedeeltelijk als eerste of tweede verblijfplaats bewoont.

Volgens deze ordonnantie wordt als gezin beschouwd, ofwel een alleenstaande persoon, ofwel een vereniging van twee of meerdere personen die gewoonlijk in eenzelfde woning verblijven en er in gemeenschap leven.

In geval van betwisting over de samenstelling van het gezin kan als bewijsstuk een attest betreffende de samenstelling van het gezin, uitgereikt door het gemeentebestuur, geëist worden;

b) door eenieder die een op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gelegen bebouwde eigendom volledig of gedeeltelijk betreft, en er voor eigen rekening een al dan niet winstgevende activiteit uitoefent, inclusief een vrij beroep, en door elke rechtspersoon of feitelijke vereniging die er hun maatschappelijke, administratieve, exploitatie- of bedrijfszetel hebben.

Onder een feitelijke vereniging moet worden begrepen, een groepering van fysieke personen die, op basis van een schriftelijk contract, in eenzelfde gebouw, zich onder elkaar organiseren en de kosten delen, om de gemeenschappelijke diensten te verzekeren tot uitoefening van eenzelfde beroep, en die desgevallend, de winsten die eruit kunnen voortvloeien onder elkaar delen;

c) door de volle eigenaar of, bij gebreke aan een volle eigenaar door de erfpachter, de vruchtgebruiker of de houder van een recht van gebruik van een bebouwde eigendom of van een gedeelte ervan, gelegen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die niet bestemd is voor een in a) hierboven bedoeld gebruik.

§ 2. De in artikel 5 bedoelde belasting is niet verschuldigd door het gezinshoofd dat het gebouw of gedeelte van een gebouw betreft wanneer hijzelf of een lid van zijn gezin de in artikel 6 bedoelde belasting verschuldigd is uit hoofde van de beroepsactiviteit die hij er uitoefent. »

- artikel 4, dat in de volgende vrijstellingen voorziet :

« § 1. De belasting, bedoeld in artikel 5, is niet verschuldigd door de gezinshoofden die ten laste zijn van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn of die aantonen dat hun inkomsten gelijk zijn aan of kleiner dan het bestaansminimum.

§ 2. De belasting bedoeld in artikel 6, is niet verschuldigd door de bezetters bedoeld in artikel 3, § 1, b) die een zelfstandige beroepsactiviteit uitoefenen en die, wegens beperkte inkomsten, onderworpen zijn aan verminderde sociale bijdragen of vrijgesteld zijn van betaling ervan.

§ 3. De belasting, bedoeld in de artikelen 6 en 8, is niet verschuldigd voor de gebouwen of gedeelten ervan :

1° die dienen voor de onderwijsinstellingen georganiseerd of betoelaagd door de overheid;

2° die dienen voor erediensten of betrokken worden door religieuze gemeenschappen waarvan de godsdienst als zodanig door de Staat erkend is, of dienen als vrijzinnige huizen;

3° die dienen voor ziekenhuizen, klinieken, dispensaria, weldadigheidsinstellingen en activiteiten van sociale hulp en gezondheidszorg, bestuurd door personen betoelaagd of erkend door de overheid voor zover zij hun activiteit zonder winstoogmerk uitoefenen;

4° die dienen voor culturele of sportieve activiteiten, betoelaagd of erkend door de overheid, voor zover deze activiteit zonder winstoogmerk uitgeoefend wordt;

5° die dienen voor openbare of privé-inrichtingen zonder winstoogmerk, die tot doel hebben, ofwel een gemeenschappelijke huisvesting te verlenen aan wezen, bejaarden, gehandicapte personen of jongeren, ofwel kinderoppas te organiseren en erkend zijn door ' Kind en Gezin ' of ' l'Office de la Naissance et de l'Enfance '.

§ 4. De hierboven bepaalde vrijstellingen in de §§ 1 en 2 worden toegekend mits een verzoek, samen met de bewijsstukken, wordt ingediend bij de ambtenaar bedoeld in artikel 11, binnen twee maanden na de verzending van het aanslagbiljetkohieruittreksel; de vrijstellingen, bedoeld in § 3, worden ambtshalve toegekend. »

- de artikelen 5 tot 8, volgens welke de belasting als volgt wordt berekend :

« Artikel 5. De belasting verschuldigd door de belastingplichtigen bedoeld in artikel 3, § 1, a), is forfaitair vastgesteld op 1.750 frank.

Artikel 6. De belasting verschuldigd door de belastingplichtigen bedoeld in artikel 3, § 1, b), is forfaitair vastgesteld op 6.600 frank voor het belastingjaar 1993 en op 1.750 frank voor de volgende jaren.

Artikel 7. De in franken uitgedrukte bedragen, bepaald in de artikelen 5 en 6, worden jaarlijks aangepast aan het indexcijfer der consumtieprijzen van het rijk; deze aanpassing gebeurt door middel van de coëfficiënt die wordt bekomen door het indexcijfer van de maand december van het jaar voorafgaand aan het belastingjaar te delen door het indexcijfer van de maand december 1992. Na toepassing van de coëfficiënt, worden de bedragen afgerond naar het hogere tiental.

Artikel 8. § 1. De belasting verschuldigd door de belastingplichtigen bedoeld in artikel 3, § 1, c), is vastgesteld, per bebouwde eigendom, op 200 frank per vierkante meter vloeroppervlakte boven de eerste 300 vierkante meter, of als het gaat om oppervlakten die bestemd zijn voor industriële of ambachtelijke activiteiten boven de eerste 1.500 vierkante meter, zonder dat ze een bedrag overeenstemmend met 14 % van het kadastraal inkomen van de oppervlakte van de volledige eigendom of een gedeelte ervan, onderworpen aan de belasting, mag overschrijden.

§ 2. Voor de vaststelling van de in § 1 hierboven bedoelde oppervlakten, dienen verstaan de oppervlakten van de vloeren gemeten zonder aftrek van de oppervlakten van de binnenmuren en doorgangen; die oppervlakten worden beperkt tot het vlakke deel van de gevelmuren en het midden van de gemeenschappelijke muren. »

- de volgende artikelen, die gaan over de verhogingen, de intresten en de bevoegdheid om dadingen aan te gaan :

« Artikel 15. De belastingplichtigen zijn ertoe gehouden om, mondeling of schriftelijk, op verzoek van de ambtenaren bedoeld in artikel 11, alle inlichtingen te verschaffen die hen worden gevraagd ten einde de precieze inning van de belasting te hunnen laste of ten laste van derden, te kunnen verifiëren.

Iedere weigering om inlichtingen te verschaffen en iedere verkeerde of onvolledige inlichting hebben een verhoging met 10 % van de verschuldigde belasting tot gevolg. »

« Artikel 17. Voor iedere niet-betaalde of buiten de termijn betaalde belasting, is een verhoging verschuldigd, gelijk aan het dubbele van het ontweken of te laat betaalde belastingbedrag.

Indien de belasting niet binnen de voorziene termijnen wordt betaald, is van rechtswege een intrest eisbaar; deze wordt maandelijks berekend, aan het tarief van 0,8 %, op het totaal van de verschuldigde belastingen en verhogingen afgerond naar het lagere duizendtal. Ieder gedeelte van de maand wordt voor een volledige maand gerekend. De intrest wordt enkel gevorderd indien zij minimum 100 frank bedraagt. »

« Artikel 18. De oplossing van de moeilijkheden die kunnen rijzen met betrekking tot de inning van de belasting, vooraleer het geding aanhangig wordt gemaakt, komt toe aan de ambtenaren aangewezen door de Executieve.

Ze kunnen met de belastingplichtigen dadingen aangaan, voor zover deze geen vrijstelling of vermindering van de belasting meebrengen. »

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

B.2.1. Elk van de verzoekende partijen doet blijken van het belang dat vereist wordt om de betwiste ordonnantie aan te vechten, behoudens de hierna vermelde gronden van niet-ontvankelijkheid.

B.2.2. Geen van de verzoekende partijen is een feitelijke vereniging bedoeld bij artikel 3, § 1, b), van de ordonnantie. Geen ervan toont een belang aan om tegen die bepaling op te komen in zoverre zij een onderscheid maakt onder verenigingen naargelang er te hunnen aanzien al dan niet een schriftelijk contract is opgemaakt.

B.2.3. Naast de in de uiteenzetting van hun middelen vermelde bepalingen hebben de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 526 in hun inleiding tot de uiteenzetting van elk van de middelen grondwettelijke of wettelijke bepalingen beoogd die niets te maken hebben met de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet, zonder aan te tonen in welk opzicht de schending van de bedoelde bepalingen ook de beginselen van de gelijkheid en niet-discriminatie zou miskennen. Zij hebben eveneens wetten beoogd die bevoegdheidsverdelende regels bevatten, maar zonder te preciseren welk van die regels zou zijn geschonden en op welke wijze.

Volgens artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 moet het verzoekschrift « een uiteenzetting van de feiten en middelen » bevatten. Dat veronderstelt dat de middelen vermelden of te verstaan geven welke de bevoegdheidsregel is of de regel die vervat is in de artikelen 6, 6bis of 17 van de Grondwet die geschonden mocht zijn, welke de bepalingen zijn die deze regel mochten schenden en in welk opzicht diezelfde regel door die bepalingen mocht zijn geschonden. Het beroep in de zaak met rolnummer 526 is niet ontvankelijk in zoverre het die vereiste miskent.

Er zal slechts rekening worden gehouden met de bepalingen waarvan de schending wordt aangevoerd in de uiteenzetting van de middelen, met uitsluiting van die welke enkel in de inleiding tot de uiteenzetting worden vermeld.

Middel in verband met de aantasting van de gevolgen van het arrest van de Raad van State nr. 39.203

(Eerste middel, zesde onderdeel, van het beroep in de zaak met rolnummer 524; eerste middel van het beroep in de zaak met rolnummer 526)

B.3. Het onderwerp van de bestreden ordonnantie is grotendeels identiek met het onderwerp van een verordening van de Brusselse Agglomeratie van 31 mei 1990. Die verordening werd vernietigd bij arrest nr. 39.203 dat de Raad van State op 9 april 1992 wees inzake een middel in verband met de schending van de artikelen 6, 6*bis* en 112 van de Grondwet.

De Raad van State concludeert « dat er geen merkbaar verband bestaat tussen de door de bestreden verordening gemaakte onderscheidingen en de doelstellingen die zij nastreeft en die de Agglomeratie wettig kan nastreven ». Uit het arrest blijkt dat de ongrondwettigheid van de verordening zowel voortvloeit uit het feit dat de maatregelen niet adequaat zijn ten opzichte van de nagestreefde doelstelling als uit het feit dat zij op aangelegenheden betrekking hebben waarvoor de Brusselse Agglomeratie niet bevoegd is.

Het gezag van gewijsde van een vernietigingsarrest van de Raad van State belet niet dat door de bevoegde overheid een identieke handeling wordt verricht voor zover uit de motivering van die nieuwe handeling blijkt dat de maatregelen adequaat zijn ten opzichte van het nagestreefde doel. Ten deze geldt deze analyse des te meer daar de doelstellingen die het Gewest bij de uitoefening van zijn fiscale bevoegdheid kan nastreven niet op dezelfde wijze kunnen worden beoordeeld als de doelstellingen die de Agglomeratie kan nastreven.

Dat de vernietigde handeling opnieuw kan worden gesteld houdt evenmin een ontkenning *a posteriori* in van het belang dat de verzoekende partijen erbij hadden om zich tot de Raad

van State te wenden. Het gezag van gewijsde zou een verder strekkende draagwijdte krijgen dan het heeft, wanneer de bevoegde auteur - behoudens de toetsing van die bevoegdheid - niet mag doen wat het vernietigingsarrest slechts de onbevoegde auteur verbiedt opnieuw te doen.

Het eerste middel, zesde onderdeel, van het beroep in de zaak met rolnummer 524 en het eerste middel van het beroep in de zaak met rolnummer 526 zijn niet gegrond.

Middel in verband met de onbevoegdheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

(Tweede middel van het beroep in de zaak met rolnummer 526)

B.4.1. De verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 526 betogen dat slechts de Brusselse Agglomeratie bevoegd was om de betwiste bepalingen vast te stellen.

B.4.2. De vraag van de bevoegdheid van de Agglomeratie terzake behoort tot de bevoegdheid van de Raad van State die bij zijn voormeld arrest nr. 39.203 zijn vernietigingsbeslissing op redenen heeft gestoeld die de onbevoegdheid van de Agglomeratie om de doelstellingen van de vernietigde verordening na te streven beklemtonen.

B.4.3. Uit de memorie van toelichting van de ordonnantie blijkt dat de betwiste belasting is geheven omdat de middelen van het Gewest niet voldoende waren om zijn uitgaven te dekken en dat die werden verzwaard door de lasten van de Agglomeratie, die evenmin over voldoende middelen beschikte. De betwiste belasting werd door de Gewestregering voorgesteld om « de financiering van het Gewest (te) waarborgen. Daarbij wil ze echter niet minder alert zijn voor het beleid inzake huisvesting. » (*Gedr. St. B.H.R.*, 1991-1992, A-184/1, p. 2).

Door een deel van de inkomsten van de belasting voor de betaling van uitgaven betreffende de Brusselse Agglomeratie te bestemmen, heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de bevoegdheidsverdelende regels niet geschonden.

Immers, op grond van artikel 5 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 betreffende de Brusselse instellingen mag het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de uitoefening van bevoegdheden van de Brusselse Agglomeratie opdragen aan de instellingen van openbaar nut die het opricht of aanwijst. Krachtens die bevoegdheid heeft het Gewest op 19 juli 1990 twee ordonnanties aangenomen waarbij respectievelijk het gewestelijk agentschap voor netheid en een dienst voor

brandweer en dringende medische hulp werden opgericht. Die twee instellingen zijn belast met de uitoefening van de bevoegdheden van de Brusselse Agglomeratie, respectievelijk inzake ophaling en verwerking van huisvuil en met betrekking tot de aangelegenheden brandbestrijding en dringende medische hulp (artikel 4, § 2, 1°, 3° en 4°, van de wet van 26 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties van gemeenten). Door zich de middelen te verschaffen om de instellingen van openbaar nut te financieren die het had opgericht, is het Gewest binnen de grenzen van zijn bevoegdheden gebleven. Die bestemming van de fiscale ontvangsten van het Gewest is eveneens in overeenstemming met artikel 47, § 4, van de voormelde bijzondere wet van 12 januari 1989, op grond waarvan de Brusselse Hoofdstedelijke Raad de middelen kan aanwenden die hem worden toegekend, met name voor de aangelegenheden bedoeld in artikel 108ter, § 2, van de Grondwet, dat wil zeggen de aangelegenheden waarvoor de Agglomeratie bevoegd is.

Het tweede middel van het beroep in de zaak met rolnummer 526 is niet gegrond.

Middelen die gericht zijn tegen de artikelen 15, 17 en 18 van de ordonnantie
(Tweede middel van het beroep in de zaak met rolnummer 524; derde middel van het beroep in de zaak met rolnummer 526)

B.5.1. De middelen zijn allereerst gericht tegen de bepalingen die in twee verhogingen voorzien : een verhoging van 10 % van de belasting in geval van weigering om inlichtingen te verstrekken of het verstrekken van verkeerde of onvolledige inlichtingen (artikel 15, tweede lid); een verhoging van tweemaal de belasting wanneer die wordt ontweken of te laat wordt betaald (artikel 17, eerste lid). Volgens de verzoekende partijen miskennen die bepalingen artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen dat, op het tijdstip dat de

ordonnantie werd aangenomen, bepaalde :

« Binnen de grenzen van de bevoegdheden van de Gewesten en de Gemeenschappen kunnen de decreten de niet-naleving van hun bepalingen strafbaar stellen en de straffen wegens die niet-naleving bepalen overeenkomstig Boek I van het Strafwetboek, met uitzondering van de criminele straffen bepaald in artikel 7 van dat Wetboek. »

Dat artikel zou de Gewesten en de Gemeenschappen toestaan in strafsancties te voorzien, niet in administratieve geldboeten.

B.5.2. Uit artikel 110, § 2, van de Grondwet en het enige artikel van de wet van 23 januari 1989 houdende toepassing van die grondwettelijke bepaling blijkt dat de Gemeenschappen en de Gewesten een eigen fiscale bevoegdheid bezitten, maar dat zij geen belastingen mogen heffen met betrekking tot aangelegenheden die federaal worden belast. Die bevoegdheid houdt de bevoegdheid in om niet alleen de hoofdbestanddelen van de belasting zelf, maar ook de verhogingen en de intresten te bepalen die er de bijkomende elementen van zijn.

B.5.3. Uit het voormelde artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kan niet worden afgeleid dat de bijzondere wetgever, door aan de Gewesten de bevoegdheid toe te wijzen om strafbepalingen aan te nemen, hun impliciet de bevoegdheid zou hebben ontnomen om in belastingverhogingen te voorzien. De bevoegdheid om in belastingverhogingen te voorzien is immers, in tegenstelling tot wat de verzoekende partijen stellen, inherent aan de belastingbevoegdheid. Zij valt niet onder het toepassingsgebied van artikel 9 van de Grondwet, noch onder dat van artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

B.5.4. In zoverre zij de schending aanvoeren van artikel 11 van de wet van 8 augustus 1980 zijn de middelen niet gegrond.

B.6.1. De verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 526 stellen bovendien dat de artikelen 15, tweede lid, 17 en 18, van de ordonnantie de artikelen 6, 6*bis* en 112 van de Grondwet schenden door te voorzien in een verhoging van tweemaal het betalen van de belasting en door de verwijlinterest op 0,8 % per maand vast te stellen.

Wat de beweerde schending van het gelijkheidsbeginsel betreft, tonen de verzoekende partijen niet aan ten opzichte van welke categorie van burgers de personen die de betwiste verhogingen moeten betalen gediscrimineerd zouden worden, terwijl tal van fiscale bepalingen de belastingplichtigen in een soortgelijke situatie plaatsen. De verzoekende partijen tonen evenmin aan in hoeverre de belastingplichtigen het essentiële recht zouden verliezen om zich « op nuttige wijze tot de rechtscolleges te wenden ». Op grond van artikel 19, § 1, 3°, van de ordonnantie kan de belastingplichtige zich verzetten tegen het dwangbevel dat tegen hem zou worden uitgevaardigd en artikel 22 preciseert dat dat verzet, mits gemotiveerd en vergezeld van een dagvaarding voor het gerecht, de uitvoering van het dwangbevel onderbreekt.

Het Hof is niet bevoegd om zich uit te spreken over de eventuele schending van de artikelen 6 en 1152 van het Burgerlijk Wetboek, die eveneens wordt aangevoerd.

De bezwaren van de verzoekende partijen falen in rechte en in feite.

B.6.2. In zoverre artikel 18, tweede lid, bepaalt dat dadingen kunnen worden aangegaan door ambtenaren van de Gewestregering, staat het die geenszins toe van hun bevoegdheid willekeurig gebruik te maken.

B.6.3. In zoverre de middelen de schending aanvoeren van de artikelen 6, 6*bis* en 112 van de Grondwet, zijn ze niet gegrond.

Middel waarin de retroactiviteit van de ordonnantie wordt aangevoerd

(Vierde middel van het beroep in de zaak met rolnummer 526)

B.7.1. De verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 526 komen tegen de ordonnantie op in zoverre zij voor het belastingjaar 1993 een belasting instelt die bestemd is om gedeeltelijk de uitgaven te dekken die verricht zijn in 1990, 1991 en 1992 voor de brandweerdienst en de huisvuilophaling. De gewestelijke wetgever zou hiermee terugwerkende kracht hebben verleend van bijna drie jaar aan de betwiste belasting. Hij zou afbreuk hebben gedaan aan de verkregen rechten van de belastingplichtigen en zou artikel 11 van de Grondwet, artikel 1 van het Aanvullend Protocol bij het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, het principe van de jaarlijkse goedkeuring van de belasting, de artikelen 111, 113 en 115 van de Grondwet en artikel 2 van het Burgerlijk Wetboek hebben geschonden. Volgens de verzoekende partijen « vloeit daaruit voort dat de bestreden ordonnantie dusdoende inbreuk maakt op de bevoegdheidsverdelende regels, bovendien de essentiële rechten van de belastingplichtigen miskent en zo de voorschriften van de artikelen 6, 6bis en 112 van de Grondwet schendt ».

B.7.2. De verzoekende partijen stellen maar leggen niet uit - en het Hof ziet niet in - in welk opzicht de beweerde inbreuk op de vermelde bepalingen het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie of de bevoegdheidsverdelende regels zou hebben geschonden.

Het middel kan niet worden ingewilligd.

Middelen die opkomen tegen de in de ordonnantie gemaakte onderscheiden

(Eerste middel, eerste vijf onderdelen, van het beroep in de zaak met rolnummer 524; vijfde middel van het beroep in de

zaak met rolnummer 526)

B.8. De betwiste belasting heeft als eerste doel de medefinanciering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het Gewest moet onder meer de uitgaven voldoen met betrekking tot de lasten van de Brusselse Agglomeratie inzake brandweer en huisvuilophaling. Die bestemming noodzaakte het Gewest er niet toe elke belastingplichtige te belasten in verhouding tot het gebruik dat hij van de gefinancierde diensten kan maken; evenmin kan het Gewest worden verweten voor een forfaitaire belasting en niet voor een retributie te hebben gekozen.

Toch kon de wetgever, aangezien hij het forfait corrigeerde door in verschillende bedragen te voorzien volgens bepaalde criteria, niet willekeurig van een in principe uniform belastingstelsel afwijken.

Het Gewest, dat bevoegd is inzake huisvesting en werkgelegenheid, kon, door een gedifferentieerde belasting, de doelstellingen dienen die het op die twee vlakken nastreeft. In het licht van die dubbele doelstelling moet worden nagegaan of de door de ordonnantie ingestelde onderscheiden het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginselen schenden.

Ten aanzien van het bedrag van de belasting

B.9. Het bedrag van de belasting is op 1.750 frank vastgesteld voor het gezinshoofd dat een bebouwd eigendom bewoont; het beloopt 6.600 frank in 1993 en vervolgens 1.750 frank voor degene die in het gebouw een activiteit uitoefent; het beloopt 200 frank per vierkante meter, behoudens de onderscheiden waarin artikel 8, 1°, voorziet voor de houder van zakelijke rechten die zijn onroerend goed niet voor bewoning bestemt.

Wanneer een wetgever de woongelegenheden wenst te bevorderen is het in overeenstemming met die doelstelling verschillende bedragen toe te passen op de belastingplichtige die in het pand woont (artikel 3, § 1, a)), degene die er een activiteit uitoefent (artikel 3, § 1, b)) en de houder van zakelijke rechten op een onroerend goed dat hij geen bestemming als woonruimte heeft gegeven.

Voor de naleving van het gelijkheidsbeginsel was het ten deze niet vereist dat bovendien in een verschillend bedrag werd voorzien naargelang de activiteiten van de belastingplichtige al dan niet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden uitgeoefend : in de twee gevallen is een bestemming voor bewoning uitgesloten. Er diende evenmin in een verschillend bedrag te worden voorzien naargelang het gaat om een eerste of een tweede verblijf : in de twee gevallen wordt het goed als woonruimte bestemd.

Ten aanzien van het verschillende bedrag volgens de aard van de activiteiten

B.10. Het komt het Hof niet toe in de plaats van de gewestelijke wetgever - die ten deze bevoegd is - te beslissen of het opportuun is onroerende goederen die bestemd zijn voor industriële of ambachtelijke activiteiten slechts vanaf een oppervlakte van 1.500 vierkante meter te belasten dan wel of het verantwoord is die maatregel uit te breiden tot onroerende goederen waarin andere bedrijfssectoren zijn ondergebracht (artikel 8, § 1).

Weliswaar zullen, gezien de wijze van berekening waarin is voorzien, bepaalde belastingplichtigen uiteindelijk een gunstig tarief genieten, terwijl zij geen werkgelegenheid scheppen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of er zelf geen ambachtelijke of industriële activiteit uitoefenen. Een stelsel van forfaitaire belasting kan evenwel geen rekening houden met de bijzonderheden van elk gegeven geval. Het kan de diversiteit ervan niet anders dan benaderend en

vereenvoudigend omschrijven. Het kan niet gedetailleerd op de individuele situaties ingaan zonder een controle te organiseren waarvan de kostprijs het rendement van de belasting in het gedrang zou kunnen brengen.

Ten aanzien van de datum waarop de belasting verschuldigd is en die op 1 januari 1993 is vastgesteld

B.11. Weliswaar zullen degenen die zich in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest eind 1992 hebben gevestigd vanaf 1 januari 1993 een belasting betalen die gedeeltelijk bestemd is om diensten te financieren waaruit ze geen voordeel hebben gehaald. Maar het is niet ongeoorloofd dat belastingen kunnen dienen om uitgaven uit het verleden te voldoen waaruit niet alle belastingplichtigen zelf voordeel hebben gehaald. Weliswaar zou de heffing van een retributie die berekend zou zijn geweest naar rata van de aanwezigheid van elke belastingplichtige op het grondgebied van het Gewest een billijker financieringstechniek zijn geweest. Toch kan de gewestelijke wetgever niet worden verweten dat hij geen regels gebruikt die gelden voor de retributie, aangezien hij voor het beginsel van een forfaitaire belasting kiest, waarmee de uitgaven uit het verleden kunnen worden voldaan, wat op grond van de retributieregeling niet mogelijk is.

Ten aanzien van de berekening van de belasting wat de houders betreft van zakelijke rechten op een onroerend goed dat niet voor bewoning is bestemd

B.12.1. De beslissing om te voorzien in een belasting van 200 frank per vierkante meter boven de eerste 300 vierkante meter wordt aldus verantwoord in de memorie van toelichting :

« Aangaande het administratief beheer dienen volgende overwegingen onderlijnd te worden : het grootste gedeelte van de bebouwde oppervlakten die bestemd zijn voor het gebruik van een beroepsactiviteit betreffen een oppervlakte

die de 300 vierkante meter niet overstijgt. Zo gebruiken 90 % van de zelfstandigen oppervlakten die onder de 300 vierkante meter liggen, hetgeen een forfaitaire belasting verantwoordt ten laste van de bezetter, voor wie deze belasting een beroepskost zal uitmaken. De activiteiten die er worden uitgeoefend vertegenwoordigen het onmisbaar complement bij de bewoning. Ook hier stelt men vast dat heel wat bezetters geen eigenaar van het gebouw zijn.

Tenslotte zijn er de oppervlakten die niet voor bewoning zijn bestemd en die 300 vierkante meter overschrijden : zij kunnen niet worden beschouwd als een onmisbaar complement voor de woonfunctie. Hier zijn de dispariteiten zo groot dat een forfaitaire belasting boven deze oppervlakte niet mogelijk is. Gelet op de omvang van bepaalde gebouwen zou een belasting op basis van de oppervlakte alleen, en zonder beperking, kunnen aanleiding geven tot overdreven bedragen. Daarom wordt voorgesteld een limiet vast te stellen ten belope van 14 procent van het kadastraal inkomen.

Het lijkt billijk dat de eigenaars van dergelijke oppervlakten bijdragen tot de financiering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Bovendien worden talrijke gebouwen in het Gewest ingenomen door personen en instellingen die niet belastingplichtig zijn. Het rendement van de belasting wordt derhalve verhoogd als men niet de bezetter, maar wel de eigenaar belast. Nagenoeg al deze gebouwen hebben een oppervlakte die 300 vierkante meter overtreft. » (*Gedr. St. B.H.R.*, 1991-1992, A-184/1, p. 3)

Dergelijke overwegingen verantwoorden de bestreden onderscheidingen. Zij houden zoveel mogelijk rekening met de diversiteit van de situaties van de belastingplichtigen. Zij steunen op criteria die in verband staan met het nagestreefde doel. De gedifferentieerde belasting van de belastingplichtigen is niet onevenredig met die doelstelling.

B.12.2. De verzoekende partij in de zaak met rolnummer 524 komt op tegen de berekeningswijze waarin artikel 8, § 1, voorziet in zoverre zij tot de volgende ongelijkheid kan leiden : de houder van zakelijke rechten op verscheidene onroerende goederen die elk een oppervlakte hebben van minder dan 300 vierkante meter, maar met een totale oppervlakte van meer dan 300, of zelfs 1.500 vierkante meter, betaalt de belasting niet; daartegenover staat dat de houder van zakelijke rechten op één onroerend goed met een oppervlakte van meer dan 300 vierkante meter die belasting betaalt.

Uit de voormelde parlementaire voorbereiding blijkt dat « nagenoeg al deze gebouwen (...) een oppervlakte (hebben) die 300 vierkante meter overtreft ». De verzoekende partij verschaft geen gegevens aan de hand waarvan die bewering kan worden tegengesproken. Om de in B.10 uiteengezette redenen kan de wetgever niet het verwijt worden gemaakt dat hij de belasting niet aan theoretische of uitzonderlijke gevallen heeft aangepast.

B.12.3. De verzoekende partij in de zaak met rolnummer 524 stelt dat de gewestelijke wetgever niet van alle houders van zakelijke rechten zonder onderscheid een belasting vermocht te heffen waarvan de hoogte varieert volgens de bestemming van het belaste eigendom. Hij had een onderscheid moeten maken tussen degenen die op 1 januari 1993 hun onroerend goed reeds een bestemming hadden gegeven en degenen die op die datum nog geen beslissing hadden genomen over de toekomstige bestemming ervan.

De artikelen 6 en 6bis van de Grondwet vereisen niet dat een overgangsbepaling tot doel heeft dat een vroeger bereikte situatie ongewijzigd blijft; elke wetswijziging zou onmogelijk worden, mocht worden aangenomen dat een nieuwe bepaling die grondwetsbepalingen zou schenden om de enkele reden dat zij de berekeningen in de war zou sturen van degenen die op de vroegere situatie zijn voortgegaan.

Door rekening te houden met de huidige bestemming van de onroerende goederen heeft de gewestelijke wetgever zich op een objectief en redelijk criterium gebaseerd. Eén van zijn doelstellingen, het bevorderen van de woongelegenheden, zou hij gedeeltelijk hebben gemist indien hij diegenen geheel of gedeeltelijk van de belasting zou hebben vrijgesteld wier onroerend goed reeds voor een ander gebruik dan bewoning was bestemd.

Ten aanzien van de feitelijke verenigingen

B.13. In zoverre het beroep in de zaak met rolnummer 526 opkomt tegen artikel 3, § 1, b), tweede lid, dat bepaalt wat verstaan moet worden onder feitelijke vereniging, is het niet ontvankelijk, om de reden die vermeld is in B.2.2.

Ten aanzien van de vrijstellingen waarin artikel 4, § 3, voorziet

B.14.1. Wat de in artikel 4, § 3, verleende vrijstellingen betreft komen de verzoekende partijen in de zaak met rolnummer 526 op tegen het onderscheid dat wordt gemaakt ten gunste van onderwijsinstellingen, gebouwen die voor de eredienst gebruikt worden en lekenhuizen, huizen waarin activiteiten zonder winstoogmerk worden beoefend en panden die bestemd zijn voor cultuur- of sportactiviteiten.

De omstandigheid dat in geen van die vrijgestelde eigendommen een winstgevende activiteit wordt uitgeoefend levert nochtans een objectief en redelijk criterium van onderscheid op. De wetgever vermocht wettig ervan af te zien onroerende goederen te belasten waarin onbaatzuchtige activiteiten plaatsvinden. Uit de enkele bewering dat sommige vrijgestelde eigendommen brandgevaar opleveren of voor grote hoeveelheden huisvuil zorgen blijkt niet dat het onderscheid niet adequaat zou zijn.

B.14.2. Het komt de wetgever die bevoegd is om een belasting te heffen toe te bepalen welke belastingplichtigen vrijstellingen moeten genieten.

Er hoort evenwel te worden onderzocht of de gewestwetgever, door het uitoefenen van zijn fiscale bevoegdheid, geen inbreuk heeft gemaakt op de bevoegdheid van andere overheden.

B.14.3. De bestreden vrijstellingen hebben tot doel activiteiten te bevorderen die het onderwijs, de cultuur, de sport, de godsdienst, de gezondheid, het maatschappelijk welzijn of de bijstand aan personen raken, dat wil zeggen aangelegenheden die niet tot de bevoegdheid van de Gewesten behoren. Toch volgt daaruit niet dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn bevoegdheden zou hebben overschreden.

Noch op grond van de omvang van de vrijstellingen, noch op grond van de verantwoording die ervoor wordt gegeven in de parlementaire voorbereiding kan worden gesteld dat de gewestwetgever, door ze te verlenen, hoofdzakelijk een gevolg heeft beoogd dat hij gezien de hem toegewezen bevoegdheden niet vermocht na te streven, omdat dit erop zou neerkomen dat hij een aangelegenheid zou hebben geregeld die hem niet is toegewezen veeleer dan dat hij een eigenlijk fiscale maatregel zou hebben genomen.

B.14.4. Anderzijds moet een wetgever, wanneer hij een belasting heft, het belang dat hij wil beschermen afwegen tegen andere belangen wanneer die beschermd worden door maatregelen van andere wetgevers bij de uitoefening van hun bevoegdheid. Die evenredigheid is een onderdeel van de bevoegdheid van die wetgever.

B.14.5. De gewestwetgever heeft, door als criterium voor de vrijstellingen die hij toekent de omstandigheid te nemen dat zij door andere overheden gesubsidieerde activiteiten ten goede komen, geenszins inbreuk gemaakt op bevoegdheden

die de zijne niet zijn, maar integendeel de keuzes gerespecteerd die de bevoegde wetgevers hadden gemaakt. Dusdoende heeft hij geen afbreuk gedaan aan het evenredigheidsbeginsel en is hij binnen de grenzen van zijn bevoegdheid gebleven.

B.14.6. De verzoekende partij in de zaak met rolnummer 524 komt op tegen het onderscheid dat wordt gemaakt naargelang de vrijgestelden door de overheid al dan niet worden erkend of gesubsidieerd, terwijl het niet erkend of niet gesubsidieerd worden niet tot gevolg heeft dat de activiteiten van een vereniging de woonfunctie niet aanvullen (artikel 4, § 3, 3° en 4°).

In de parlementaire voorbereiding worden de vrijstellingen verantwoord door de overweging dat de in artikel 4, § 3, opgesomde activiteiten « op onmisbare wijze complementair zijn aan de woonfunctie en dat het gaat om activiteiten die worden ingericht, erkend of toegelaten door de openbare machten en die geen winstgevend doel nastreven » (Memorie van toelichting, *Gedr. St. B.H.R.*, 1991-1992, A-184/1, p. 4). Die drie redenen zijn verschillend en het is irrelevant op te merken dat de erkenning of toelating geen verband houden met het aanvullen van de woonfunctie. Uit het bestreden artikel zelf blijkt dat de wetgever activiteiten heeft willen bevorderen die weliswaar verband houden met de woonfunctie maar die bovendien gekenmerkt worden doordat zij niet tot de commerciele sector behoren. Door de vrijstelling aan erkenning of subsidiëring te koppelen heeft de wetgever een criterium gebruikt dat des te meer objectief is, daar het steunt op het oordeel van een instantie die vaak van buiten het Gewest is en die zelf moet erkennen of subsidiëren met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel.

B.14.7. De middelen die opkomen tegen de vrijstellingen waarin artikel 4, § 3, van de ordonnantie voorziet, kunnen niet worden ingewilligd.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt de beroepen.

Aldus uitgesproken in het Frans, het Nederlands en het Duits, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 13 januari 1994.

De griffier,

De voorzitter,

H. Van der Zwalm

M. Melchior